

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2016
COM(2016) 544 final

2013/0141 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta v prvi obravnavi o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o
zaščitnih ukrepih proti škodljivim organizmom na rastlinah**

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta v prvi obravnavi o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o
zaščitnih ukrepih proti škodljivim organizmom na rastlinah**

1. OZADJE

Datum predložitve predloga Evropskemu parlamentu in Svetu (dokument COM(2013) 267 final – 2013/0141 COD):	6. maj 2013.
Datum mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora:	10. december 2013.
Datum stališča Evropskega parlamenta, prva obravnava:	15. april 2014.
Datum predložitve spremenjenega predloga:	*
Datum sprejetja stališča Sveta:	18. julij 2016.

- * Ob upoštevanju razvoja dogodkov med neuradnimi pogovori med Svetom in Evropskim parlamentom po prvi obravnavi Evropskega parlamenta Komisija ni pripravila spremenjenega predloga, temveč je svoje mnenje o spremembah Parlamenta izrazila v dokumentu *Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014* (dokument SP(2014) 471), ki je bil Evropskemu parlamentu poslan 7. julija 2014.

2. CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Predlog razveljavlja in nadomešča zakonodajo Unije o zaščiti pred škodljivimi organizmi na rastlinah, ki vključuje Direktivo 2000/29/ES o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti ter še šest direktiv o ukrepih za zdravje rastlin in škodljivih organizmih. Veljavni zakonodajni okvir se uporablja od leta 1977 ter ga je bilo treba prilagoditi zaradi novih izzivov v zvezi s povečanjem trgovine in podnebnimi spremembami. Predlog je bil del svežnja revizij, povezanih z zdravjem rastlin, zdravjem živali, uradnim nadzorom rastlin, živali, živil in krme ter odhodki Unije za navedene politike.

Predlog vključuje oceno in obvladovanje tveganja pri škodljivih organizmih na rastlinah. Ti škodljivi organizmi so po merilih mednarodnih standardov razvrščeni kot karantenski škodljivi organizmi in nadzorovani nekarantenski škodljivi organizmi. Karantenski škodljivi organizmi so nadalje razvrščeni kot karantenski škodljivi organizmi za Unijo (uporablja se za celotno ozemlje Unije) in škodljivi organizmi za varovano območje (uporablja se le za nekatera varovana območja). Vsi

ti škodljivi organizmi se vključijo na seznam le na podlagi ocene tveganja v skladu z mednarodnimi standardi. Predlagano je bilo tudi, da bo 10 % karantenskih škodljivih organizmov za Unijo z največjimi gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi učinki razvrščenih kot prednostni škodljivi organizmi, za katere se bodo uporabljale strožje zahteve glede raziskav in akcijskih načrtov izkoreninjenja.

Predlog uvaja nove in natančnejše obveznosti pri uradnem obveščanju o škodljivih organizmih za vse udeležence (pristojne organe, izvajalce poslovnih dejavnosti in zasebnike). Poleg tega določa nova in natančnejša pravila o izkoreninjenju škodljivih organizmov; raziskavah; večletnih načrtih nadzora; načrtih izrednih ukrepov in simulacijskih vajah za prednostne škodljive organizme; začasnih ukrepov proti škodljivim organizmom, ki še niso vključeni na seznam karantenskih škodljivih organizmov za Unijo; strožjih nacionalnih ukrepov za izkoreninjenje ter izjemah za znanstvene namene, poskuse, izbor sort, žlahtnjenje ali razstave.

S predlogom se vzpostavlja tudi proaktivnejši sistem za vnos rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov, ki morda gostijo take škodljive organizme in pomenijo nesprejemljivo fitosanitarno tveganje, v Unijo in premike po njej. Z njim se poenostavljajo pravila o izdajanju spričeval z določitvijo enotnega rastlinskega potnega lista za vse rastline za saditev. Poleg tega določa uvedbo predizvoznega spričevala, ki omogoča boljše usklajevanje med državami članicami pri premikih rastline, rastlinskega proizvoda ali drugega predmeta med zadevnimi državami članicami pred izvozom v državo, ki ni članica EU.

Predlog je namenjen boljši pravni ureditvi, saj se z njim poenostavijo pravila o uvrstitvi na seznam vseh škodljivih organizmov (karantenskih in nadzorovanih nekarantenskih) v enotnem pravnem okviru, določijo jasnejša in natančnejša pravila za odziv na izbruhe škodljivih organizmov ter uskladijo in pojasnijo zahteve glede izdajanja spričeval za nadzorovano blago za njegov vnos na ozemlje Unije in premike po njem. Predlog določa tudi preglednejša pravila o ocenjevanju in obvladovanju fitosanitarnih tveganj.

3. PRIPOMBE K STALIŠČU SVETA

3.1 Splošne pripombe

Predlog Komisije je bil predložen Evropskemu parlamentu in Svetu 6. maja 2013. Evropski parlament je svoje stališče v prvi obravnavi sprejel 15. aprila 2014 in podprl glavne cilje predloga Komisije. Zlasti se je strinjal z razvrstitvijo škodljivih organizmov, ukrepi uradnega obveščanja, izkoreninjenjem, raziskavami, načrti izrednih ukrepov, simulacijskimi vajami, potrebo po proaktivnejšem uvoznem sistemu ter novim pristopom k izdajanju spričeval za rastline, rastlinske proizvode in druge predmete. Evropski parlament je predlagal odpravo praga zgornjih 10 % prednostnih škodljivih organizmov ter uvedel več sprememb za strožje zahteve pri uvozu in prevozu rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov ter tudi obveznost poročanja pri razširitvi področja uporabe rastlinskega potnega lista in učinku uvoznih ukrepov. Evropski parlament je predlagal tudi, da se vsi nadzorovani škodljivi organizmi vključijo v priloge k uredbi.

Stališče Evropskega parlamenta je vključevalo 136 sprememb prvotnega predloga Komisije.

Noben spremenjen predlog Komisije ni bil objavljen. V dokumentu *Communication de la Commission sur les suites données aux avis et résolutions adoptés par le Parlement européen lors de la session d'avril 2014* (dokument SP(2014) 471), ki je bil Evropskemu parlamentu poslan 7. julija 2016, je Komisija navedla, da lahko v celoti, delno, načeloma ali po preoblikovanju sprejme 50 od 136 sprememb, saj meni, da lahko te spremembe pojasnijo ali izboljšajo predlog Komisije ter so skladne z njegovimi splošnimi cilji.

Po sprejetju stališča Evropskega parlamenta iz prve obravnave so se nadaljevali neuradni pogovori med delegacijami Evropskega parlamenta, predsedstva Sveta in Komisije za sklenitev sporazuma v fazi skupnega stališča („hitri dogovor v drugi obravnavi“).

Ti pogovori so se izkazali za uspešne in se kažejo v skupnem stališču Sveta, ki je bilo sprejeto s kvalificirano večino. Komisija meni, da skupno stališče Sveta izraža prvotne cilje predloga Komisije in upošteva mnogo pomislekov Evropskega parlamenta. Komisija meni, da čeprav se skupno stališče pri nekaterih elementih razlikuje od njenega prvotnega predloga, je to skrbno uravnotežen kompromis, in je zadovoljna, da zajema vsa vprašanja, ki jih je štela za bistvena ob sprejemanju predloga.

3.2 Spremembe Evropskega parlamenta, ki jih je Komisija sprejela in so bile v celoti, delno ali načeloma vključene v stališče Sveta v prvi obravnavi

Informacije izvajalcev poslovnih dejavnosti o načrtih izrednih ukrepov. Evropski parlament je uvedel spremembo 56, ki določa, da morajo države članice na zahtevo predložiti svoje načrte izrednih ukrepov Komisiji in drugim državam članicam „ter obvestiti vse zadevne izvajalce dejavnosti“. Informacije vseh zadevnih izvajalcev dejavnosti so koristna dopolnitev, ki sta jo Komisija in Svet sprejela ter je bila vključena v besedilo uredbe.

Vključitev deležnikov v simulacijske vaje. Evropski parlament je uvedel spremembo 57, ki določa, da je treba navedene vaje v razumnem času izvesti za vse zadevne prednostne škodljive organizme „ter vanje vključiti zadevne deležnike“. Vključitev zadevnih deležnikov je koristna dopolnitev, ki sta jo Komisija in Svet sprejela.

3.3 Spremembe Evropskega parlamenta, ki jih je Komisija zavrnila in so bile v celoti, delno ali načeloma vključene v stališče Sveta v prvi obravnavi

Odprava 10-odstotnega praga za prednostne škodljive organizme. Evropski parlament je menil, da je 10-odstotna zgornja meja skupnega števila karantenskih škodljivih organizmov za Unijo samovoljna, zato je predlagal, da se odpravi (sprememba 40). Komisija je to spremembo zavrnila za zagotovitev, da se pri oblikovanju seznama prednostnih škodljivih organizmov spoštuje načelo prednostnega razvrščanja. Svet je spremembo sprejel in 10-odstotni prag je bil umaknjen iz uredbe. Komisija lahko navedeno stališče sprejme v duhu kompromisa in zaradi možnosti, da se še vedno lahko upošteva prednostno razvrščanje, ne da bi se v zakonodaji določila natančna omejitev.

Poročanje o rastlinskih potnih listih. Evropski parlament je uvedel spremembo, ki določa, da mora Komisija poročati Evropskemu parlamentu in Svetu o izkušnjah pri razširitvi sistema rastlinskih potnih listov na vse premike rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov na ozemlju Unije. To

poročilo mora vključevati jasno analizo stroškov in koristi za izvajalce dejavnosti (spremembi 108 in 109). Komisija je to spremembo zavrnila, ker je bilo pri oceni učinka ugotovljeno, da razširitev področja uporabe rastlinskega potnega lista na vse rastline za saditev ne bo pomembno vplivala na izvajalce dejavnosti in trgovino z rastlinami. Svet je sprejel spremembo. Komisija lahko sprejme stališče Sveta v duhu kompromisa.

Poročanje o uvoznih ukrepih. Evropski parlament je predlagal obveznost Komisije glede poročanja Evropskemu parlamentu in Svetu, vključno z analizo stroškov in koristi, o izvajanju in učinkovitosti uvoznih ukrepov na ozemlje Unije (sprememba 98). Svet je sprejel spremembo. Čeprav je Komisija prvotno zavrnila spremembo Evropskega parlamenta, ker jo je štela za preveliko breme, lahko v duhu kompromisne rešitve sprejme besedilo, kot ga je Svet prevzel v svojem stališču.

3.4 Spremembe Evropskega parlamenta, ki jih je Komisija sprejela v celoti, delno ali načeloma, vendar niso bile vključene v stališče Sveta v prvi obravnavi

Komisija je delno sprejela nekaj manjših sprememb, ki pa niso bile izrecno vključene v končno stališče Sveta, saj so med pogajanjem postale odvečne ali so bile pojasnjene že drugje ali posredno vključene v predlog (npr. spremembe 43, 44, 45, 46, 51, 52 in 53).

3.5 Spremembe Evropskega parlamenta, ki jih je Komisija zavrnila in niso bile vključene v stališče Sveta v prvi obravnavi

Vključitev invazivnih tujerodnih vrst v opredelitev škodljivih organizmov. Evropski parlament je predlagal vključitev invazivnih tujerodnih vrst v opredelitev škodljivih organizmov (sprememba 19). Komisija je to spremembo zavrnila, ker bi taka razširitev področja uporabe povzročila prekrivanja z Uredbo (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst ter presegla razpoložljiva sredstva za ocenjevanje in obvladovanje škodljivih organizmov. Svet je prav tako zavrnil tako razširitev področja uporabe, vendar se je strinjal, da se med škodljive organizme pod nekaterimi pogoji vključijo neparazitske rastline (glej točko 3.6).

Navedba škodljivih organizmov v prilogi k uredbi namesto v izvedbenem aktu. Evropski parlament je predlagal spremembo, da se vsi škodljivi organizmi navedejo v prilogah k uredbi (npr. spremembe 14, 30 in 31). Komisija je to spremembo zavrnila. Meni, da so bistveni element področja uporabe uredbe merila za odločanje o vključitvi škodljivih organizmov na seznam in ne sam seznam, ki je začasen. Status škodljivih organizmov na seznamih se pogosto spreminja in je povezan z ukrepi zoper navedene škodljive organizme ter zadevnimi tretjimi državami / državami članicami. Zato bi bilo treba škodljive organizme navesti v izvedbenih aktih in ne v prilogah k uredbi. Tudi Svet iz istih razlogov zavrača to spremembo.

Pravica pristojnih organov, da namesto izkoreninjenja uporabijo zadrževanje. Evropski parlament je v spremembi predlagal, da se pristojnim organom omogoči, da na podlagi lastne odločitve namesto izkoreninjenja uporabijo zadrževanje karantenskih škodljivih organizmov za Unijo, če menijo, da izkoreninjenje ni mogoče (sprememba 47). Komisija je to spremembo zavrnila, ker je za fitosanitarno varstvo ozemlja Unije pomembno, da

izkoreninjenje ostane edina možnost za pristojne organe. Zadrževanje bi moralo biti dovoljeno le, če se odločitev o tem sprejme na ravni Unije z izvedbenim sklepom Komisije. Tudi Svet je iz istih razlogov zavrnil to spremembo.

Usklajevanje nadomestil za izvajalce poslovnih dejavnosti. Evropski parlament je uvedel spremembo, da morajo države članice, kadar izvajalcem poslovnih dejavnosti izplačajo nadomestila v vrednosti rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov, uničenih v okviru ukrepov za izkoreninjenje na čezmejnem območju, zagotoviti uskladitev ustreznega nadomestila med državami članicami, da bi se preprečila izkrivljanja na trgu (sprememba 48). Komisija je zavrnila to spremembo, ker ta dodatek ne zadeva vsebine tega predloga, ampak finančno ureditev ukrepov Komisije, njena deklarativna narava pa je v nasprotju s pravili o zakonodajni tehniki. Tudi Svet je iz istih razlogov zavrnil to spremembo.

Stroge zahteve za fitosanitarni tranzit. Evropski parlament je za rastline, rastlinske proizvode ali druge predmete, ki ozemlje Unije le prečkajo, predlagal strožje zahteve, vključno z uporabo uradno odobrenega fitosanitarnega žiga in podrobnim nadzorom premikov (spremembi 91 in 92). Komisija je ti spremembi zavrnila, ker sta preveliko breme in nesorazmerni z morebitnim fitosanitarnim tveganjem pri navedenem blagu. Tudi Svet je iz istih razlogov zavrnil to spremembo, tudi ker bodo določbe o tranzitu horizontalno vključene v novo uredbo o uradnem nadzoru (COM(2013) 265 final – 2013/0140 COD).

Posvetovanje s svetovalno skupino. Evropski parlament je uvedel spremembo, ki določa, da se mora Komisija posvetovati s svetovalno skupino za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin, ustanovljeno s Sklepom Komisije 2004/613/ES, ter da mora ta skupina prispevati k pripravi izvedbenih in delegiranih aktov (sprememba 113). Komisija je zavrnila navedeno spremembo, ker bi bilo treba to prakso prepustiti presoji Komisije, namesto da se določi v zakonodajnem aktu. Komisija se redno posvetuje s svetovalno skupino o vprašanjih zdravja rastlin, leta 2013 pa je bila v svetovalni skupini ustanovljena stalna delovna skupina za rastline. Tudi Svet je iz istih razlogov zavrnil to spremembo.

3.6 Nove določbe, ki jih je uvedel Svet

Svet je uvedel veliko sprememb v skoraj vse člene predloga. Večina teh sprememb nadalje razvija določbe predloga in ne uvaja novega ali bistveno spremenjenega pristopa. Naslednje določbe pa širijo področje uporabe ali zahteve predloga.

Vključitev neparazitskih rastlin v opredelitev škodljivih organizmov. Neparazitske rastline so bile v predlogu izključene iz opredelitve škodljivih organizmov. Svet je dodal določbo, po kateri se lahko neparazitske rastline (razen invazivnih tujerodnih vrst), če obstajajo dokazi, da pomenijo fitosanitarno tveganje z velikim gospodarskim, družbenim in okoljskim učinkom na ozemlje Unije, štejejo za rastline, ki škodujejo rastlinam ali rastlinskim proizvodom (škodljivi organizmi). Komisija je sprejela to spremembo v duhu kompromisa.

Začasna varovana območja. Svet je dodal določbo, da lahko Komisija prizna začasno varovano območje, za katero se uporabljajo pogoji običajnih varovanih

območij. Vendar je za vzpostavitev začasnega območja namesto triletna raziskave, ki se zahteva za običajna varovana območja, potrebna le enoletna raziskava. Priznavanje začasnega varovanega območja traja največ tri leta od priznanja in po treh letih samodejno preneha. Komisija je sprejela to določbo, ker bi lahko zagotovila prožnejši pristop k vzpostavljanju varovanih območij.

Uvoz rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov z velikim tveganjem. Svet predlaga, da kadar se za rastlino, rastlinski proizvod ali drug predmet s poreklom iz tretje države, za katere se ne uporabljajo druge zahteve, s predhodno oceni ugotovi, da za ozemlje Unije pomenijo nesprejemljivo veliko tveganje zaradi škodljivega organizma, ti štejejo za „rastlino z velikim tveganjem“, „rastlinski proizvod z velikim tveganjem“ ali „drug predmet z velikim tveganjem“, pri čemer se prepove vnos v Unijo. Pri tej predhodni oceni se upoštevajo nekatera predpisana merila, kot je ustrezno za zadevno rastlino, rastlinski proizvod ali drug predmet. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim na ustrezni taksonomski ravni na seznam začasno uvrsti rastline, rastlinske proizvode ali druge predmete z velikim tveganjem ter po potrebi zadevne tretje države, skupino tretjih držav ali posebna območja tretjih držav. Ta seznam se lahko spremeni, če je pri popolni oceni tveganja dokazano, da bi bilo treba navedene rastline, rastlinske proizvode ali druge predmete deregulirati ali zanje uvesti prepovedi ali posebne ukrepe v skladu s to uredbo. Komisija je to spremembo sprejela v duhu kompromisa in zaradi možnosti, da zagotovi proaktivno uvozno politiko v skladu s Sporazumom Svetovne trgovinske organizacije o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

Pravila o lesenem pakirnem materialu. Svet je dodal natančnejša pravila o vnosu lesenega pakirnega materiala v Unijo ter njegovih premikih po ozemlju Unije in z njega. Ta vnos in premiki morajo izrecno izpolnjevati ustrezni mednarodni standard (standard ISPM 15 Mednarodne konvencije o varstvu rastlin). Komisija je sprejela to spremembo, ker bolje razjasnjuje pravila o lesenem pakirnem materialu.

Objekti za osamitev. Svet je določbe predloga o karantenskih postajah dopolnil s sklopom določb o objektih za osamitev, saj več držav članic morda ne more vzpostaviti in upravljati karantenskih postaj. Komisija je to spremembo sprejela, ker nekaterim državam članicam omogoča večjo prilagodljivost.

Fitosanitarna spričevala za uvoz vseh rastlin. Po predlogu Komisije se lahko žive rastline (vključno s celimi rastlinami, sadjem, zelenjavo, rezanim cvetjem itd.), za katere se uporabljajo posebne uvozne zahteve, vnesejo v Unijo le, če so opremljene s fitosanitarnim spričevalom. Svet je razširil področje uporabe navedene obveznosti. Dodal je določbo, da Komisija z izvedbenim aktom določi, da se navedena obveznost uporablja za vse rastline (in ne le za rastline, za katere so bile določene uvozne zahteve). Vendar se v takem izvedbenem aktu določi, da se fitosanitarno spričevalo ne zahteva za rastline, za katere je ocena na podlagi dokazov o tveganjih zaradi škodljivih organizmov in izkušenj s trgovino pokazala, da tako spričevalo ni potrebno. Pri navedeni oceni se upoštevajo nekatera predpisana merila. Komisija je sprejela to razširitev področja uporabe fitosanitarnega spričevala, ker bo omogočila boljši pregled nad uvoženimi rastlinami in boljša fitosanitarna jamstva.

4. SKLEP

Komisija meni, da skupno stališče, ki ga je Svet sprejel s kvalificirano večino, izraža prvotne cilje predloga Komisije in upošteva mnogo pomislekov Evropskega parlamenta. Komisija meni, da čeprav se skupno stališče pri nekaterih elementih razlikuje od njenega prvotnega predloga, je to skrbno uravnotežen kompromis, in je zadovoljna, da zajema vsa vprašanja, ki jih je štela za bistvena ob sprejemanju predloga.

Iz zgoraj navedenih razlogov Komisija podpira skupno stališče, ki je bilo sprejeto 18. julija 2016.